ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.6.2011
SEC(2011) 826 τελικό

Σύσταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας του 2011

και την έκδοση γνώμης του Συμβουλίου

σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Σουηδίας, 2011-2014

{SEC(2011) 735 τελικό}

Σύσταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας του 2011

και την έκδοση γνώμης του Συμβουλίου

σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Σουηδίας, 2011-2014

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[2],

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δρομολόγηση της στρατηγικής, Ευρώπη 2020, μίας νέας στρατηγικής για την απασχόληση και την ανάπτυξη, η οποία, βασιζόμενη στο μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, θα εστιαστεί σε νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθούν οι δυνατότητες της Ευρώπης για βιώσιμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

(2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τις οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών[3], οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη

---

1 ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ.1.
2 ΕΕ C , σ. .
3 Διατηρήθηκε για το 2011 με την απόφαση 2011/308/ΕΕ του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2011.

κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στις εθνικές οικονομικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης.

(3) Στις 12 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη ενός νέου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου εκ των προτέρων και ολοκληρωμένου συντονισμού πολιτικής, το οποίο εντάσσεται στη στρατηγική Ευρώπη 2020.

(4) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπέγραψε τις προτεραιότητες για τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση (σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου και της 7ης Μαρτίου 2011 και σε συνέχεια της Ετήσιας Επισκόπησης Ανάπτυξης που εκπόνησε η Επιτροπή) Τόνισε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση υγιών προϋπολογισμών και στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, στη μείωση της ανεργίας μέσω μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας και στην καταβολή νέων προσπαθειών για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν τις προτεραιότητες αυτές σε συγκεκριμένα μέτρα που θα ενταχθούν στα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

(5) Στις 29 Απριλίου 2011, η Σουηδία υπέβαλε το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης του 2011 που καλύπτει την περίοδο 2011-2014 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2011. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.

(6) Πριν από την οικονομική κρίση του 2008-2009, η σουηδική οικονομία χαρακτηριζόταν από μεγάλη ανάπτυξη για πάνω από μία δεκαετία, που οφειλόταν τόσο στην εγχώρια ζήτηση όσο και στις καθαρές εξαγωγές. Δεδομένου ότι η οικονομία έχει εξαγωγικό προσανατολισμό με μεγάλο χρηματοπιστωτικό τομέα, επηρεάστηκε σημαντικά από την κάμψη της εξωτερικής ζήτησης και το πάγωμα των χρηματοπιστωτικών αγορών το 2008, με αποτέλεσμα τη μείωση του ΑΕΠ κατά 5,1% το 2009 και την αύξηση του ποσοστού ανεργίας από περίπου 6% σε πάνω από 9%. Λόγω της υγιούς αρχικής κατάστασης, χωρίς μεγάλες ανάγκες προσαρμογής στα νοικοκυριά, στον τραπεζικό και στον δημόσιο τομέα καθώς και λόγω της κατάλληλης νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, η ύφεση ήταν μάλλον σύντομη και επηρέασε κυρίως τον τομέα μεταποίησης που έχει εξαγωγικό προσανατολισμό. Δεδομένου ότι έχει αποκατασταθεί το παγκόσμιο εμπόριο, η σουηδική οικονομία παρουσίασε πολύ ισχυρή και ευρεία ανάκαμψη, με αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 5,5% το 2010. Λόγω των συνδυασμένων επιπτώσεων των αυτόματων σταθεροποιητών και των μέτρων που ελήφθησαν κατά διακριτική ευχέρεια, το δημοσιονομικό αποτέλεσμα επιδεινώθηκε, παρουσιάζοντας πλεόνασμα 3,7% του ΑΕΠ το 2007 και έλλειμμα 0,9% το 2009, πριν επιτευχθεί ισορροπία το 2010.

(7) Βάσει της αξιολόγησης του επικαιροποιημένου προγράμματος σύγκλισης σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις είναι εφικτό, εκτός από το έτος 2012 για το οποίο είναι πολύ ευνοϊκό. Η δημοσιονομική στρατηγική, όπως τονίζεται στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης, είναι η ενδεδειγμένη διότι μπορεί να συμβάλλει στην επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου (ΜΔΣ) της Σουηδίας για πλεόνασμα ίσο προς 1% του ΑΕΠ καθ'όλη τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου. Αυτό μπορεί να παράσχει κάποιο περιθώριο για την αποφυγή της υπέρβασης της τιμής αναφοράς του

3 % του ΑΕΠ σε τυχόν μελλοντική οικονομική κάμψη. Το πρόγραμμα προβλέπει ότι το πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης θα αυξηθεί από 0.6% του ΑΕΠ το 2011 σε 3.7% του ΑΕΠ το 2014, τελευταίο έτος του προγράμματος. Η βελτίωση αυτή μπορεί να προκύψει από την υποθετική ισχυρή οικονομική ανάπτυξη, εφόσον το πρόγραμμα δεν προβλέπει προσπάθειες εξυγίανσης για τα έτη αυτά. Οι κίνδυνοι όσον αφορά τους δημοσιονομικούς στόχους εξισορροπούνται σε μεγάλο βαθμό. Δεδομένου ότι οι προβλέψεις για τα έσοδα που αναφέρονται στο πρόγραμμα είναι κάπως συντηρητικές για το 2011, τα δημοσιονομικά αποτελέσματα μπορεί να αποδειχθούν ελαφρώς καλύτερα για το έτος αυτό, ενώ ορισμένοι κίνδυνοι για τις δημοσιονομικές προβλέψεις από το 2012 και μετά συνδέονται με τις ευνοϊκές μακροοικονομικές παραδοχές. Δεδομένου ότι η κυβέρνηση ανέφερε ότι επιπλέον επεκτατικά δημοσιονομικά μέτρα που προβλέπονται στο νόμο του προϋπολογισμού του 2011 (περιλαμβανομένου του πέμπτου σταδίου του φορολογικού κινήτρου εργασίας για τους μισθωτούς και του καθορισμού υψηλότερου αφορολόγητου ορίου, χαμηλότερου συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες εστιατορίων και μείωσης των φόρων στις συντάξεις) μπορεί να εφαρμοστούν από το 2012, εφόσον το επιτρέπουν τα δημοσιονομικά περιθώρια, υπάρχει κίνδυνος κυκλικής δημοσιονομικής πολιτικής. Λαμβανομένων υπόψη των δημογραφικών προοπτικών, είναι σημαντικό η Σουηδία να συνεχίσει να τηρεί τον ΜΔΣ.

(8) Η παρούσα κατάσταση στις αγορές ακινήτων και ενυπόθηκων δανείων αποτελεί πηγή ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης. Μετά από σύντομη και ελαφρά διόρθωση κατά την κορύφωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, οι τιμές των ακινήτων στη Σουηδία – σε αντίθεση με άλλες χώρες – συνέχισαν την ισχυρή ανοδική τάση που παρατηρήθηκε από δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του '90 και τώρα βρίσκονται σε πρωτοφανές υψηλό επίπεδο. Η μεγάλη αύξηση στις τιμές των ακινήτων συνοδεύτηκε από την αύξηση του χρέους των νοικοκυριών που αντιπροσώπευε περίπου το 170% του διαθέσιμου εισοδήματος στα μέσα του 2010, ιστορικά υψηλό επίπεδο. Επιπλέον, υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ενυπόθηκων χρεών με μεταβλητά επιτόκια και μικρή απόσβεση. Αυτό καθιστά τα σουηδικά νοικοκυριά ιδιαίτερα ευάλωτα στις αυξήσεις των επιτοκίων ή στα προβλήματα απασχόλησης. Η αισθητή διόρθωση στην αγορά ακινήτων μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην μακροοικονομική σταθερότητα, ενθαρρύνοντας τα νοικοκυριά να περιορίσουν την κατανάλωση ώστε να ισοσκελίσουν τους προϋπολογισμούς τους και αυξάνοντας το κόστος χρηματοδότησης για τις σουηδικές τράπεζες.

(9) Όσον αφορά τη σουηδική αγορά εργασίας, οι μη υπήκοοι της ΕΕ και οι νέοι βρίσκονται σε σχετικά μειονεκτική θέση σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Η περαιτέρω βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας είναι σημαντική για την αύξηση του συνολικού ποσοστού απασχόλησης και της προσφοράς εργασίας μακροπρόθεσμα προκειμένου να αντιμετωπιστεί η δημογραφική πρόκληση της γήρανσης του πληθυσμού. Η σουηδική κυβέρνηση εφαρμόζει, επί του παρόντος, ορισμένες μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της κατάστασης εργασίας και των δύο ομάδων όπως η αύξηση των πόρων για την καθοδήγηση, τις περιόδους άσκησης σε επιχειρήσεις, την επαγγελματική κατάρτιση ενηλίκων, την καθοδήγηση για εκπαίδευση στο πλαίσιο μαθητείας, συγκεκριμένες μισθολογικές επιδοτήσεις, μαθήματα σουηδικής γλώσσας. Από τις τελευταίες στατιστικές προκύπτει, σαφώς, ότι η σουηδική αγορά εργασίας βελτιώνεται γενικά, με εξαίρεση τις γυναίκες που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό.

(10) Η Επιτροπή αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων[4]. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη σημασία τους για βιώσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στη Σουηδία αλλά και την τήρηση των ενωσιακών κανόνων και κατευθύνσεων, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την παροχή εισροών σε επίπεδο ΕΕ σε μελλοντικές εθνικές αποφάσεις. Θεωρεί ότι με τα προγράμματα αντιμετωπίζονται επαρκώς οι βασικές προκλήσεις της Σουηδίας. Ωστόσο, ενώ η φορολογική στρατηγική της κυβέρνησης για τη συνέχιση της εκπλήρωσης του ΜΔΣ είναι η ενδεδειγμένη, θα πρέπει να δοθεί προσοχή από το 2012 και μετά ώστε να αποφευχθεί μία υπερβολικά χαλαρή φορολογική πολιτική σε περίοδο ανάπτυξης. Θα πρέπει να αξιολογηθούν οι κίνδυνοι μακροοικονομικών ανισορροπιών, κυρίως εκείνοι που συνδέονται από την αύξηση των τιμών των ακινήτων και του χρέους των νοικοκυριών. Επιπλέον, η συμμετοχή στην αγορά εργασίας των ευάλωτων ομάδων πρέπει να παρακολουθείται και να βελτιώνεται, κυρίως για τους νέους και τις γυναίκες που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό.

(11) Βάσει της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε την επικαιροποίηση για το 2011 του προγράμματος σταθερότητας της Σουηδίας και η γνώμη του[5] περιλαμβάνεται ιδίως στη σύσταση στην παράγραφο 1 κατωτέρω. Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας.

ΣΥΝΙΣΤΑ η Σουηδία να αναλάβει δράση κατά την περίοδο 2011-2012 για:

(1) να διατηρηθεί η φορολογική πολιτική που εξασφαλίζει τη συνέχιση της εκπλήρωσης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου και την αποφυγή κυκλικής δημοσιονομικής πολιτικής στην παρούσα οικονομική ανάκαμψη.

(2) να ληφθούν προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών κινδύνων που συνδέονται με τις τιμές των ακινήτων και του χρέους των νοικοκυριών, ιδίως μεταρρυθμίσεις του συστήματος ενυπόθηκων δανείων, ρύθμιση των μισθώσεων, φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας και οικοδομικές άδειες.

(3) την παρακολούθηση και τη βελτίωση της συμμετοχής των νέων και άλλων ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

[4] SEC(2011) 735

[5] Προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.